

UNIREA

UNIREA ARDEALULUI

EVOCATĂ DE

IULIU MANIU

Conferință ținută la Radio—București

în 24 Ianuarie 1934

CU DOUĂ ANEXE:

1. Raport despre activitatea Consiliului Dirigent.
2. Tabloul principaliilor conducători ai primei organizații de stat românești din Ardeal și Banat.

Tipografia Națională S. A. Cluj, Strada Regina Maria No. 36

5.32.64/1053

UNIREA ARDEALULUI

CONFERINȚA DLUI IULIU MANIU TINUTĂ LA RADIO-BUCUREȘTI

Răsunau încă tunurile pe front și măcelul în grozitor era încă în pîn curs, când în 18 Octombrie 1918 d. Alexandru Vaida-Voevod a citit în parlamentul din Budapesta declarația Comitetului Național Român prin care se proclama independența Națiunii Române din Ungaria și ruperă Ardealului, Banatului, Crișanei și a Maramureșului de Monarhia austro-ungară.

Deputații maghiari au izbucnit într-un infernal vacarm și multă lume a rămas uimită de acest pas cutesat al reprezentanților Poporului Românesc și de curajul extraordinar al deputaților români de a proclama sfâșierea țării ungurești în însuși parlamentul ei.

Orbiți unii de patimi, lipsiți altii de cunoștința chestiunei, nu și-au dat seama, că declarația pronunțată era actul final și logic al primei epoci în evoluția politică a Poporului Românesc din Ungaria și începutul celei de a doua: a acțiunii oficiale și făsăse pentru unirea lui cu Vechiul Regal, nizuință, care încălzea inima și oțelea voința fiecărui român de atâtă vreme.

Pentru că originea unirei tuturor românilor izvorește din dorul de libertate și din simțul necesității absolute de unire a forțelor răzlete, care a trăit neîntrerupt în subconștientul Poporului Românesc și care a eșit la suprafață îndată ce la faptul unității limbei s'a adaus conștiința aceleiasi origini latine, a aceleiasi concepții de viață și s'a putut stabili stiințificește dreptul neamului românesc de a-și realiza „România Unită“.

Dar până aici a trebuit să treacă multă vreme și să se schimbe din timp în timp vestmântul gândirei

sale politice, la baza căreia stătea însă totdeauna acelaș dor de libertate și acelaș instinct național.

La început el se resuma în formularea pretențiilor de libertate individuală și de eliberare a clasei țărănești cumplit robite prin groazănică iobagie în care trăia. Apoi în manifestarea nizuinței de libertate confesională, ca o necesitate sufletească pe urma persecuției ce suferea „legea românească“.

Scurt după aceasta, chiar concomitent, — multumită împrejurării, că românii cu mică excepție a grănicerilor și răzeșilor numiți „armalisti“ erau toți iobagi, iar feudali, afară de câțiva nobili români, foarte puțini, cari și-au păstrat caracterul românesc, erau cu toții maghiari, opresiunea de clasă, intoleranța religioasă și persecuția națională se îndreptau toate contra aceleiași popor românesc, lipsit de orice influență în viață de stat, — nizuințele de libertate personală de eliberare a clasei țărănești și de egalitate a confesiunilor, s-au prefăcut într-o luptă concentrică și constientă pentru libertate națională, proclamată în 1848 în Blaj pe Câmpul Libertății, ca desiderat colectiv al românilor din Transilvania.

Nizuindă politică pentru libertatea națională astfel concepută evoluază mai departe în 1849, când Românii cer delă Imperiul organizarea lor națională separată de celelalte ponoare ale Monarhiei habsburgice, pentru toti Românii din Monarhie.

După introducerea dualismului, Românii cer prin programul din 1867 din Miercurea și prin cel din 1881 din Sibiu autonomia Ardealului, iar prin programul din 1905 recunoașterea Pomostrului Român din Transilvania și din întreaga Unarie de individualitate politică și căutuire de Stat și înzestrarea lui cu toate atributiunile naționale.

Românii din Transilvania sperau încă în posibilitatea unei vietii demne în cadrele monarhiei austro-ungare. Politica externă a României libere era îndrumată cu asentimentul tuturor partidelor politice spre Puterile Centrale cu tendință de a slăbi

Rusia și de a elibera întâi Basarabia. Aceasta speranță politică însă nu putea împiedeca eșirea la suprafață din ce în ce mai pronunțată a dorului de unire a tuturor Românilor, care a luat un neînchis pînă avânt prin Unirea Principatelor, a cărei zi o serbătorim acum și prin ridicarea lor la regalitate, grandioasa operă realizată de Domnitorul Cuza, Regele Carol I, Ion Brătianu bătrânul și Mihail Cogălniceanu, a căror icoane împodobeau păreții caselor umile din Ardeal, sau se ascudeau dinaintea ochilor jandarmilor în cărările des răsfoite ale bibliotecilor modeste.

Pilda strălucită a Italiei și Germaniei unite, contactul personal, cultural și economic nespus de ușurat prin perfecționarea mijloacelor de comunicație, stabilirea unei limbi comune literare, proclamarea Bucureștilor de centru cultural, de unde răsare soarele tuturor românilor, influența profesorilor ardeleni, cari au fost primiti cu porți largi în liceele Olteniei, Munteniei și Moldovei, activitatea Academiei Române și cercetările tot mai temeinice ale istoricilor români asupra influenței reciproce a provinciilor românesti, manifestările Ligii Culturale și a studențimei universitare, schimbul zilnic de ziare au încheiat sufletele tuturor românilor într-o gândire și miscare iridentistă conștientă, care aștepta numai ocazia să izbucnească într-o acțiune fățășă pentru realizarea Unității Naționale.

Gândirea politică a românilor de a-si consolida viitorul național în cadrele Monarhiei austro-ungare nu mai putea rezista sentimentului general. Mai ales nu după învîtură decisivă ce-i dăduse acestei gândiri războiul balcanic din 1913. Acest război ridicase extraordinar prestigiul României și al Regelui Carol I și dăduse prilej Austro-Ungariei de a-si descoperi complexul dusmănia față de România prin nizintă ei de a o împiedeca să perceapă fructele victoriei sale.

Poporul românesc din Transilvania, împreună cu mulți bărbați de stat ai României, s-au convins,

**Războiul
balcanic:
o răscruce
decizivă**

că politica Monarhiei austro-ungare a lăunecat cu totul pe măna maghiarilor, că bărbații de stat maghiari sunt definitiv hotărâți să păstreze atitudinea lor ostilă față de poporul românesc de pretulindeni și că în consecință nu mai poate spera nimic nici dela Monarhia austro-ungară, nici dela Impăratul ei și că mantuirea poporului românesc nu se poate spera decât dela București, credință afirmată de mine în anul 1913 în modul cel mai clar posibil pe acelea vremuri în „Românul“ din Arad, oficiosul de pe atunci al partidului național.

Asasînarea arhiducelui mostenitor Frant Ferdinand, care era ultima nădejde pentru introducerea unei epoci de dreptate în Ungaria, a distrus și ultimele legături sufletești ale Românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș cu monarhia habzburgică.

Astfel izbucnirea războiului mondial a găsit poporul românesc sufletește complet pregătit pentru ruperea sa de Monarhia austro-ungară și pentru intrarea lui în acțiune în scopul realizării unității naționale.

Astfel revoluțiile izolate iobăgești de pe vremuri, revoluția lui Horia și acțiunea lui Inocențiu Micu Clain în secolul al 18-lea, adunarea națională din Blaj la 1848 cu Simion Bărnuțiu, Șaguna și Avram Iancu, adunarea din același an din Lugoj cu Murgu, programul național din 1881, cu acțiunea memorandistă alui dr. Rațiu, Lucaci și Coroianu, programul din 1905 cu mișcarea activistă, nu au fost decât semne chilometrice luminoase în drumul larg de alăteori udat cu sânge al evoluției gândirei politice a poporului românesc, care a dus în mod logic la proclamarea unității naționale, întâmplată la 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia.

In timpul ultimei faze a acestei evoluții Germania se pregătea de război pentru a-si asigura drumul spre Orient. Austro-Ungaria continua acțiunea sa de expansiune în Balcani, prin anexiunea Bosniei și Herțegovinei, iar Ungaria își continua feroce politica sa de opresiune a minorităților etnice. Ma-

ghiarizarea bisericei și a școlilor românești, colonizarea maghiarilor în ținuturi compacte românești, pauperizarea poporului românesc și excluderea lui din viața de stat și administrativă, erau mijloacele de realizare a tendinței consecvente de a rupe continuitatea geografică a poporului românesc, de a-i distruga unitatea culturală și prin aceasta a-i reduce valoarea lui etnică și importanța lui internațională. Era evident, că maghiarii vreau să pună stăpânirea lor asupra Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului și din punct de vedere etnic și economic, dupăce politicește reușise să le subjuge. În fața acestei groaznice, ofensive contra întregului neam românesc, *Români transilvăneni, cari cunoșteau pregătirile, ce se făceau, și mai știau, că poporul, care va reuși să rămână stăpân asupra Ardealului, această minunată fortăreață naturală, va stăpâni în mod definitiv și Gurile Dunării, au pus cu ultima energie toată puterea lor în serviciul întregului neam românesc pentru respingerea acestei ofensive formidabile.*

Sute de intemnițați politici, școli și biserici românești închise, averi și familiile românești distruse, au rămas pe câmpul de bătaie a acestei luple de apărare, fără să fi slăbit un moment dărzenia ei și jură să îl scăzut căt de puțin nădejdea izbândei.

Acestei înțelegeri profunde a situației și acestei niziuni de a sta în slujba neamului românesc de pretutindeni, se poate mulțumi, că au rămas zadarnice toate încercările puterii de stat maghiare de a înjgheba un partid moderat românesc în Transilvania pentru a rupe prin el solidaritatea politică a poporului românesc.

Această dorință nebîruită de a realiza unitatea națională, care lua zi de zi forme mai concrete, a făcut să rămână fără rezultat și înainte și după izbucnirea războiului încercările de împăciuire ale contelui Ștefan Tisza, care, dacă ar fi reușit, ar fi însemnat pentru români amorțirea, iar nu desrobierea lor.

Aceeaș voință de a termina definitiv procesul milenar de desrobire a poporului românesc din Transilvania, prin întemeierea României Unite a făcut ca contrar atitudinei conducerei celorlalte popoare din Austro-Ungaria, Comitetul Național al poporului românesc, presidat de neînfrântul luptător și conducător național Gheorghe Pop de Băsești, nu a făcut nici o declarație de adesunț și de fidelitate către Monarhia austro-ungară în decursul războiului mondial, din contră, membrii importanți ai acestui Comitet, mulți intelectuali și gazetari transilvăneni, în frunte cu părintele Lucaci, Goga, Sever Boțu, Voicu Nițescu, Ghiță Pop, Tăslăuanu și alții, au trecut granița pentru a arăta opiniei publice din Vechiul Regat și lumii întregi adevărata credință și dorință a poporului românesc de peste Carpați, iar alții s-au înrolat ca voluntari în armata română încă înainte de ce ea ar fi trecut Carpații.

Acelaș spirit de jertfă și aceeaș credință au făcut să treacă încă înainte de intrarea României în război mii și mii de soldați români din Austro-Ungaria, ca prizonieri la ruși, la italieni și francezi, ca pe urmă să se înroleze ca voluntari legionari în armatele Antantei și apoi în momentele cele mai tragice cei din Rusia să se prezinte sub conducerea lui Victor Deleu în capitala Moldovei pentru a fi prezenti când trebuia adusă suprema jertfă pentru izbânda idealului comun.

Aceeaș vedere clară a făcut ca delegații Comitetului Național — Aurel C. Popovici, Vasile Goldiș împreună cu mine — în primăvara anului 1915, chemați anume la Viena, să refuze cererea lui Erzberger, trimisul special al Impăratului Vilhelm, de a adresa României libere un apel de neutralitate binevoitoare măcar pentru Puterile Centrale. Refuz, care a pricinuit multe persecuții și a pretins multe jertfe.

Atitudinea Vechiului Regat In acelaș timp procesul își făcea cursul său natural în Vechiul Regat. Instinctul național, care și găsi cei mai elocvenți interpretatori, Tache Ionescu, Nicu Filipescu, Barbu Delavrancea, Nicolae Iorga și

alii, își făcea datoria. Nimici nu voia să știe de înfrâptrea armelor României cu celea ale Puterilor Centrale. Animatorii vizionari ai unui neam de atât de la oră incercat au avut câștig de cauză. Înțelepciunea și simțul de datorie a Regelui Carol I și a Regelui Ferdinand au înăbușit găsul sangelui lor. Veșnică recunoștință lor, România a intrat în război, alături de Antanta. Ion I. C. Brătianu a luat răspunderea politică și istorică pentru acest pas decisiv, părăsind aliați vechi pentru a înfăptui nizuința Românilor de pretulindenii. Niciodată un bărbat de stat cu răspundere n'a fost mai mult în nota, în tradiția și în cursul aspirațiilor naționale decât Ion I. C. Brătianu în acel moment. De aceia figura lui împreună cu alii Tache Ionescu și Nicolae Filipescu, va străluci pururea în amintirea neamului românesc.

Doi ani de crâncen război cu cele mai varii peripeții și cele mai tragice complicații! cât sânge, câte lacrimi, câte victorii și câte înfrângeri n'a văzut pământul românesc în acești doi ani. Câte pilde înălțătoare de antic eroism și de mari virtuți militare n'au dat generalii, ofițerii și soldații români, până în fine să a putut prăznui victoria definitivă a răsturnătorilor de aliați, întrând pe urma, armata Regelui Ferdinand, condusă de Mareșalul Prezan și generalul Mărdărescu trimisă în capitala Ungariei.

Dar înainte de aceasta definitivă victorie a Revoluției naționale, venit tot mai mult accentuat în opinia publică monomială un principiu care era o veche dorință a poporului românesc. Wilson, nemuritorul președinte al Statelor Unite americane a propus principiul de autodeterminare a popoarelor, drept bază a aranjamentelor de după război. Aproape toate manifestările poporului românesc din Monarchia Habsburgică, dar mai ales adunarea națională dela Blaj din 1848 și conferințele naționale din Sibiu reclamau pentru poporul românesc acest drept de autodeterminare și în consecință îndată după proclamarea principiilor wilsoniene Comitetul Național Român s'a întrunit la Oradea și a hotărât să pună imediat

în practică acest principiu în sensul ruperii poporului românesc cu întreg teritoriul ce-l locuiește de Monarhia austro-ungară și a însărcinat cu citirea declarației făcute în acest sens pe Alexandru Vaida-Voevod, ceeace să și întâmplat la 18 Octombrie 1918.

Comitetul Național a luat în mâna imediat frânele conducerii poporului românesc. M'a însărcinat cu conducerea afacerilor externe și munitare în care calitate am convocat la o adunare pe toți ofițerii români aflați în Viena, am constituit Sfatul ofițerilor și soldaților români și cu ajutorul neprețuit al marelui general Baron Boeriu numit secretar general și al căpitanilor Ilcusu și Traian Popa și a românilor bucovineni din Viena, în frunte cu d. Isopescu Grecul și Teofil Simionovici, am luat sub conducere efectivă regimenterile românești 64 din Viena, 2 și 51 din Praga, aceste din urmă făcând revoluționarilor cehi posionă preluarea puterii publice, fără vârsare de sânge. Succesiv s-au pus în revoltă toate unitățile militare, ce se reîntorceau de pe front, o acțiune eroică, căreia au căzut jertfă mulți ofițeri români transilvăneni, împușcați de comandanții regimentelor unităților puse în revoltă. Era un interes extraordinar ca soldații români să nu se reîntoarcă de pe frontul rupt al Puterilor Centrale în unități militare închegate și sub disciplină străină, ci ei să fie scurși succesiv în garnizoanele lor, jurați sub steagul românesc și în disciplină românească. Într'un moment dat drept rezultat al acestei acțiuni să găseau în Viena peste 20 mii, iar în Wiener-Neustadt peste 70.000 soldați români, cari erau singura forță militară disciplinată în Viena, unde între timp izbucnise revoluția.

In acelaș timp în Budapesta s'a constituit Consiliul Național Român, sub prezidenția lui Ștefan Ciceo-Pop, în care intrase și socialistii români sub conducerea distinșilor patrioți Flueraș și Jumanica, adânc înțelegători ai glasului săngelui și al spiritului vremii. A intrat în revoluție întreg poporul românesc din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș,

s'au constituit pretutindeni consiliu național românești, cari au luat în cele mai multe părți puterea publică în mână, au fost alungați jandarmii maghiari, s'au pus în revoltă regimenterile românești și s'au constituit gărzile și legiunile românești.

Astfel pregătite lucrurile, Consiliul Național a pus în curs procedura de autodeterminare oficială și solemnă a poporului românesc. A lansat un apel lămuritor către popoarele civilizate ale lumii și a convocat adunarea națională pe 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, pentru proclamarea unirii tuturor românilor într'un singur stat.

Inzadar a fost toată străduința guvernului unguresc de a câștiga pe români cu cele mai seducătoare promisiuni, înzadar a fost rugămintea și amintările arhiduceleui Iosif, adresate trimisului Consiliului Național, Alexandru Vaida-Voevod, de a cere orice, căci toate se vor împlini, numai alăturarea către România să nu se decidă, înzadar a fost străduința ministrului ungar Jászi Oscar în Arad și pe urmă în Budapesta de a îndupla pe români la acceptarea unei soluții transacționale. Inzadar, pentru că întreaga suflare românească era tranșantă în atitudinea ei: unire, sau moarte!

Adunarea națională din Alba-Iulia presidată de Gheorghe Pop de Băsești și apoi de Ștefan Ciceo-Pop, în prezența tuturor arhieilor români, a reprezentanților tuturor asociațiilor și institutelor române, a deputaților aleși căte doi din fiecare cerc electoral și alor peste 130.000 români, adunați la Alba-Iulia din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și a Maramureșului, la 1 Decembrie 1918 a proclamat, conform propunerii Consiliului Național Român, prezentată de Vasile Goldiș, Unirea definitivă și necondiționată a tuturor românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, împreună cu toate teritoriile, pe care le locuiesc, cu Regatul României.

Astfel s'a terminat grandioasa epopee a luptelor naționale a românilor de peste Carpați, duse timp de atâtea secole, trecând prin temniți și sub spâr-

**Decretarea
Unirii**

Adunarea na-
țională dela
Alba-Iulia

zurătoare, zdrobiți în roată și arși pe rug, păcând victorii și înfrângeri, vărsând lacrimi și sânge, înfruntând persecuții și ademeniri, suportându-le toate sub scutul geniuului latin și al credinței, că servesc o cauză dreaptă.

Adunarea națională a ales un Mare Stat, sub preșidenția lui Gh. Pop de Băsești, vicepreședintă fiind A. Bârsan și Teodor Mihali, iar acesta a delegat sub preșidenția mea un Consiliu Dirigent, compus din: V. Goldiș, vicepreședinte, Vasile Lucaci, Alexandru Vaida-Voevod, Ștefan Ciceo-Pop, Aurel Vlad, O. Goga, Ion Suciu, Valer Braniște, Aurel Lazar, Romul Boilă, Victor Bontescu, Emil Hațeganu, I. Flueraș, Iosif Jumanca, Mihai Popovici și Tiberiu Brediceanu și l-a investit cu puteri discreționale de a face tot ce va găsi bun și necesar pentru realizarea hotărârii luate: unire cu Vechiul Regat și înstăpânirea guvernării și administrației românești în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Misiunea era extrem de grea, fiindcă armistițiul încheiat de Puterile Centrale la Belgrad, stabilea ca Ungaria să rămână în administrarea ei proprie până la terminarea Conferinței de pace, având doar dreptul ca trupele române să intre în Ardeal până la Mureș, afară de Banat, pe care trebuie să-l ocupe trupele franceze. Ar fi fost însă o mare primedie să lăsăm să se înjhebeze din nou o guvernare și administrație maghiară în ținuturile românești, de aceia am hotărât, sub răspunderea mea, preluarea puterii de stat pentru aceste ținuturi în contra dispozițiilor armistițiului.

Consiliul Dirigent a nesocotit protestele des repetate ale colonelului Vix, reprezentantul militar al aliaților în Budapesta, a suportat fără a se lăsa tulburat în opera sa observațiunile comandamentului militar din Constantinopol, care într'un moment dat a trimis pe Generalul Berthelot să cerceteze, probabil în urma reclamațiilor Ungariei, activitatea Consiliului Dirigent desfășurată evident contrar dispozițiilor armistițiului din Belgrad, făcându-mă pe mine personal, răspunzător pentru nesocotirea ordinelor

zconferinței de pace. Multămînă activității extraordinar de valoroasă a generalului Rosetti, ofițer de legătură la comandamentul aliaților, generalul Berthelot și pe urmă, chiar Mareșalul d'Esperay comandantul suprem al frontului din Orient a găsit politicește îndreptățită și prevăzătoare acțiunea Consiliului Dirigent, care a preluat cu mari greutăți guvernarea și administrarea Ardealului, Crișanei și a Maramureșului, iar pe urmă și a Banatului, a organizat învățământul național în frunte cu Universitatea din Cluj, a prefăcut și reorganizat toate serviciile publice, Căile Ferate și întregul serviciu de siguranță de stat și astfel a instăpânit după 2000 ani dominațiunea română în Dacia superioară.

Prin spirit de jertfă, prin curaj și tenacitate a reușit Vechiul Regat, Piemontul Românesc, să adune în jurul său toate provinciile românești, animate de același dor frățesc de a fi pe veci împreună.

Unitatea statului nostru izvorâtă din voința și jertfa tuturor românilor și realizată cu concursul neprețuit al aliaților noștri, își are garanția existenței sale în puterea de viață a neamului românesc și în faptul că ea este urmarea firească a unei evoluții istorice și o necesitate inexorabilă în aceste părți ale lunii.

Să nu pierdem însă nici un moment din vedere, că înfăptuirea „României Unite“ este a se mulțumi la trei factori decisivi: forța etnică și sufltelească a poporului românesc, simpatia și încrederea lumiei civilizate și greșelile imense ale adversarilor noștrii oprimatori și nedrepți.

Să nu pierdem nici un moment din vedere, că unitatea națională și existența statului nostru aşa cum el este, le vom putea păstra numai dacă vom ține seamă de acești trei factori hotărători.

In acest scop trebuie să folosim toată puterea statului pentru întărirea și desvoltarea poporului românesc și a însușirilor sale atât de multiple și mobile, trebuie să dăm statului românesc și tuturor

Imperiativele naționale și Idei-nouă

instituțiilor sale caracterul nefalsificat românesc și să-l conducem sub influența însușirilor caracteristice românești, în spirit de toleranță și generozitate, de producție intensă și crujare severă. Să folosim imensele bogății ale statului și izvorul nesecat, care zace în puterea de producție a poporului românesc, pentru buna orânduială internă și siguranța externă a țării românești. Câmpurile mănoase, pădurile și bălăile immense, minele de aur, de cărbuni și petrol ne sunt dragi, dar ele au valoare pentru noi numai în raport cu ființa și existența poporului românesc pe aceste plaiuri. De aceea trebuie să le folosim pentru întărirea sufletească și trupească și asigurarea existenței dăinuitoare și în veci ascendentă a poporului românesc. *Intreagă această bogăție trebuie să o exploatăm cu muncă febrilă și fără milă, pentru a face școli și spitale, biserici, institute de știință și arte și a înzestră și a organiza nebîruit falnică noastră armată română.* Nu trebuie să lăsăm epuizate ţintele noastre naționale prin realizarea unității noastre de stat. Vai de neamurile cari nu știu să-și propună în continuu noui și noui ţinte de atins, noui și noui idealuri de realizat. Să sprijinim și să ocrotim frații noștri iubiti rămași peste hotare, cari odată și odată ne vor prinde bine acolo unde sunt. Să cultivăm și să înfăptuim înaltele idealuri ale civilizației umane, să realizăm marea idee de pace a omenirii și în acest scop să încheiem legături strânse între toate națiunile și statele cari ne înconjură, indiferent de ceea ce ne-au putut despărți odată. Să lucrăm din toate puterile pentru înfrățirea popoarelor acestei părți din lume, la munca comună pentru ideea păcii și a propășirii umane.

In mijlocul emulației grozave dintre popoare, azi mai mult ca oricând trebuie să propagăm ideea înfrățirei între popoare, a cărei expresiune concretă trebuie să fie în curând o puternică confederație, care va trebui să cuprindă în sine toate statele din sud-estul Europei. Țara noastră situată atât de admirabil geografic este, va trebui să fie în-

centrul acestei acțiuni, altfel ea va fi lărată de alții în serviciul scopurilor lor.

Să ne nizuim a încunjura greșelile adversarilor noștri din trecut și să realizăm în țara noastră un regim de drept și de dreptate. Să ridicăm la cea mai înaltă treaptă a concepțiunei și a conducerii noastre de stat morala creștină și principiul dreptății în toate aspectele sale, însăptuind dreptatea individuală, dreptatea socială și dreptatea față de popoarele cari locuiesc între hotarele țării noastre. Să nu uităm nici un moment că opresiunea națională și socială este suprema nedreptate pe care o condamnă și etica și inteligența și prevederea omenească.

Energici și necruțători în apărarea patrimoniului nostru național, largi în aprecierea și respectarea bunurilor sufletești, sociale și naționale ale altora, hotărîși și neinfrângi în salvarea rezultatelor civilizației omenești, vom putea să păstrăm respectul omenirei față de noi și supremul bine ce l-am ajuns: România Mare.
